

VOORSTEL

zaaknummer: 684130

steller: W.G.J. Drenth & P.M.H. van Ruitenbeek

onderwerp: Voorstel evaluatie en herziening Stappenplan integriteitsschendingen

Voorstel

De raad wordt voorgesteld:

1. de procesevaluatie d.d. 20 maart 2020 en het aanvullend advies d.d. 8 april 2020 van Necker van Naem voor kennisgeving aan te nemen;
2. het Stappenplan integriteitsmeldingen 2020 vast te stellen onder intrekking van het Stappenplan integriteitsmeldingen 2018.
3. het college te verzoeken binnen de ambtelijke organisatie een integriteitscoördinator aan te stellen.

Toelichting

De raad van Hilversum heeft op 16 september 2015 twee gedragscodes vastgesteld:

- de gedragscode integriteit volksvertegenwoordigers en
- de gedragscode integriteit college van burgemeester en wethouders.

In deze gedragscodes wordt verwezen naar te maken afspraken over de processtappen, die genomen moeten worden bij vermoedens van integriteitsschendingen. De raad heeft bij besluit van 18 november 2015 het ‘Stappenplan onderzoek en registratie integriteitsschendingen politieke ambtsdragers’ vastgesteld. Dit Stappenplan is tussen 2015 en 2018 in twee gevallen toegepast. Naar aanleiding van de opgedane ervaringen is het stappenplan herzien. Bij raadsbesluit van 7 maart 2018 is het ‘Stappenplan integriteitsmeldingen 2018’ vastgesteld. Bij de behandeling van het herziene Stappenplan is nadrukkelijk aan de orde gesteld dat een dergelijke regeling nooit voorziet in alle denkbare situaties. Om die reden blijft het presidium aan zet om te klankborden met de burgemeester in die situaties waarin het stappenplan niet voorziet.

In april 2019 zijn meldingen ontvangen van mogelijke integriteitsschendingen door één wethouder. De meldingen hebben, na de eerste screening en het verstrekken van een opdracht voor een vervolgonderzoek, geleid tot de behandeling van een rapportage, opgesteld door bureau BING, in de raadsvergadering van 18 september 2019. Tijdens de behandeling van de meldingen deed zich een aantal situaties voor, waardoor er behoefte is aan een evaluatie van de gevolgde procedure en de werking van het Stappenplan, mogelijk gevolgd door een tweede herziening van het Stappenplan. De te evalueren onderdelen zijn in het presidium besproken, evenals de evaluatieopzet ten behoeve van de evaluatie door een extern bureau, Necker van Naem. Degenen die de evaluatie hebben uitgevoerd zijn drs. Lauryan Bakker en mevrouw Emilie Stumphius.

Necker van Naem heeft d.d. 20 maart 2020 een definitieve procesevaluatie opgeleverd, waarin het in 2019 doorlopen proces ten aanzien van de behandeling van de meldingen uit 2019 is bestudeerd, de genomen stappen naast het Stappenplan van 2018 zijn gelegd, de voorgedane afwijkingen van het Stappenplan zijn

beschreven en daaraan tevens duiding is gegeven. Op een aantal onderdelen worden suggesties gedaan voor aanpassingen aan het Stappenplan. De procesevaluatie en de voorgestelde aanpassingen van het Stappenplan zijn besproken in de vergadering van het Presidium van 24 maart 2020. Naar aanleiding van die bespreking is een nader advies van Necker van Naem gevraagd, dat op 8 april 2020 is ontvangen. Alle aanpassingen zijn verwerkt in een nieuw Stappenplan, het Stappenplan integriteitsmeldingen 2020, welke u hierbij ter bespreking en vaststelling aantreft.

Kanttekeningen

1.1 Een stappenplan is een hulpmiddel, geen wondermiddel

Zoals vaker is aangegeven kan het stappenplan niet in alle situaties voorzien. Om die reden blijft er voor de burgemeester ook nadrukkelijk de mogelijkheid opgenomen dat de burgemeester zaken met het presidium kan bespreken.

1.2 Stappenplan alleen inzetten als andere opties niet opportuun zijn

Bij het vaststellen van een vorige versie van het Stappenplan is gememoreerd dat de gemeente Hilversum een adequate regeling heeft voor die situaties waarin een integriteitsmelding wordt gedaan. De procedure en het onderzoek vragen de nodige aandacht en zorgvuldigheid van alle betrokkenen. Het doel van een integere overheid kan vooral ook worden bereikt door met elkaar te spreken over die gevallen, waarin discussie kan ontstaan over integer handelen. Het doen van een melding is daarbij een van de zwaardere middelen om een vermoeden van een integriteitsschending aan de orde te stellen. Het is aan de melder om de afweging te maken welke manier van het bespreekbaar maken van een mogelijke integriteitsschending in een concrete situatie het meest gepast is.

Financiën

Voor de uitvoering van integriteitsonderzoeken en evaluaties als de onderhavige zijn geen aparte financiële middelen opgenomen in de begroting. De uitgaven hiervoor worden bekostigd uit de post “bestuurskosten.” De onderhavige procesevaluatie is uitgevoerd door een extern bureau, Necker van Naem. Hieraan zijn kosten verbonden. Aan het vaststellen en publiceren van het Stappenplan integriteitsmeldingen 2020 zijn geen kosten verbonden. Door Necker van Naem wordt aanbeveling om een integriteitscoördinator aan te stellen. Binnen de ambtelijke organisatie zijn er al functionarissen als vertrouwenspersonen en klachtencoördinatoren actief. Daarnaast is het meest recente integriteitsonderzoek in de eerste fase ondersteund door de gemeentejurist. Voorgesteld wordt het college te verzoeken een adequate invulling te geven aan deze aanbeveling en de raad hierover te informeren.

Uitkomsten raadscommissie

Dit voorstel is afkomstig van het presidium. In de raadscommissie van 27 augustus is er door de fracties verzocht om het stappenplan zoals dat ter beschikking is gesteld nader aan te vullen met de volgende wijzigingen:

- de bepaling waarin de melder wordt gevraagd de verklaren dat er geen publiciteit zal worden gezocht om de persoonlijke levenssfeer van de betrokken ambtsdrager te beschermen is geschrapt. In de toelichting van het stappenplan is uitgelegd dat een melder wordt verondersteld in te stemmen met de vastgestelde procedure en de daarbij behorende procedurele waarborgen. Hier een akkoord op vragen gaat naar het oordeel van de commissie te ver;
- het doen van een anonieme melding is niet toegestaan. De burgemeester of het presidium neemt dus geen melding in ontvangst waarvan de afzender onbekend is. Dat doet niet af aan de bepalingen in het stappenplan die tot doel hebben binnen de procedure de identiteit van de melder te beschermen;
- in de toelichting is gewijzigd dat de burgemeester de rapportage onder geheimhouding aan het presidium kan sturen. Hier was eerst opgenomen “vertrouwelijk” maar deze term past niet binnen de systematiek van de Gemeentewet;
- het woord opdrachtgever is gewijzigd in burgemeester. Als de melding tegen de burgemeester wordt gedaan treedt het presidium in de rol van de burgemeester. Op die plaatsen waar een taak of rol van de burgemeester wordt beschreven moet in dat geval steeds worden gelezen: (de afvaardiging van) het presidium.

In de commissie is afgesproken dat de invulling van de rol van de integriteitscoördinator nader wordt beschreven en wordt voorgelegd aan het college en het presidium.

Uitvoering

Het Stappenplan integriteitsmeldingen 2020 zal na vaststelling door de raad op de gebruikelijke wijze worden gepubliceerd (in het elektronisch gemeentebblad en op de website van de gemeente Hilversum).
Het Presidium,

de griffier,

de voorzitter,

P.M.H. van Ruitenbeek

P.I. Broertjes

Bijlage(n)

1. Concept-raadsbesluit evaluatie en herziening Stappenplan integriteitsschendingen
2. Procesevaluatie d.d. 20 maart 2020 van Necker van Naem
3. Aanvullend Necker van Naem d.d. 8 april 2020
4. Stappenplan integriteitsmeldingen 2020